

Barometer på nærværende samspil

Formålet med barometeret er at skabe et overblik over de børn i børnegruppen, som ikke så ofte indgår i nærværende samtaler med de voksne.

Sådan anvendes barometeret:

1. Kategoriser dit samspil i form af nærværende samtaler med det enkelte barn som hhv. grøn, gul eller rød i skemaet. Afkryds ud fra din spontane indskydelse, når du tænker på barnet. Svar ærligt.

Grøn = Du oplever ofte at have nærværende samtaler med barnet og kan huske konkrete eksempler på dette.

Gul = Du oplever en gang i mellem at have nærværende samtaler med barnet og er måske usikker på, hvor ofte de finder sted.

Rød = Du oplever kun ganske få gange eller aldrig at have haft en nærværende samtale med barnet.

2. Skemaet læses sammen med det/de skemaer, som din stuekollega/-kolleger har udfyldt for at skabe et fælles overblik. Dette overblik skal danne afsæt for refleksion over, hvordan I som voksne sikrer, at alle børn i jeres gruppe inddrages i nærværende samtaler.

3. Der planlægges konkrete prøvehandlinger målrettet de børn, som I i højere grad skal inddrage i nærværende samtaler.

Definition af nærværende samspil

- Den voksne interesserer sig for og undersøger, hvad barnet oplever/siger/ønsker.
- Den voksne bestræber sig på at holde liv i samtalen med mindst fem dialogiske udvekslinger.
- Den voksne tilbyder barnet ord og gestik/mimik, som hjælper barnet med at udtrykke sig.

Eksempler på praksisfortællinger til gulvøvelse

1.

En børnehavegruppe deltog i en udendørs aktivitet med fokus på mad og råvarer fra naturen, hvor børnene skulle være med til at lave dej og bage småkager, som de sidst på dagen kunne få med hjem. Aktiviteten foregik i en have med træer, græs og bakker.

Da aktiviteten var i gang, blev to af børnene ved med at søge hen til en bakke med krat og træer, hvor de havde det sjovt med at løbe op og ned ad bakken, og de voksne kom i tvivl om, hvad de skulle gøre. Skulle de fastholde, at de to børn skulle deltage i bageaktiviteten sammen med resten af gruppen, så de også havde noget at tage med hjem om eftermiddagen, eller skulle de anerkende, at de ikke havde lyst til at deltage og lade dem blive i deres gode oplevelse med at løbe på bakken?

2.

En børnehavegruppe var på tur til Zoo. De voksne havde forinden spurgt børnene, hvilke dyr i Zoo de godt kunne tænke sig at se. Planen var derfor, at turen skulle bruges på at se de dyr, som børnene selv havde valgt.

Udenfor Zoo fik et barn øje på en mariehøne i hækken, og mange andre børn blev optagede af at studere mariehønen og snakke med de voksne om det lille insekt. Det var svært for de voksne at få børnene til at løsrive sig igen, og de voksne var uenige om, hvordan de skulle håndtere situationen. Skulle de bestemme, at børnene skulle gå med videre, så de kunne nå at se alle de dyr, de havde planlagt, eller skulle de gribe børnenes fascination af mariehønen og blive lidt længere i nærværet omkring den spontant opståede situation?

Refleksionsramme til arbejdet med Børns steder

1. Vælg sammen med kollegerne en af jeres planlagte aktiviteter på et sted udenfor institutionen, som I vil tage afsæt i.
Fx et naturområde, en dyrelegeplads eller Zoo.
2. Fortæl kollegerne om hovedpointer fra teksten ”Åbent dagtilbud” af Thomas R. S. Albrechtsen:
 - Inddragelse af steder og aktører i lokalsamfundet er en del af opgaven med at etablere alsidige pædagogiske læringsmiljøer for børnene.
 - Vi skal arbejde med steder som erfaringsdannelse. Det vil sige, at steder har tilknyttede sociale praksisser, som kan udvide børnenes horisont og give dem nye deltagelsesmuligheder.
 - Samarbejdet med lokalsamfundets aktører er centralt for børnenes adgang til stedets sociale praksisser.
 - Vi skal skelne mellem ”steder for børn” og ”børns steder”. Det vil sige, at børnene selv skal være med til at skabe stederne, få ejerskab over dem og skabe egne fortællinger om stederne.
 - Planlægningen af en tur indebærer fokus på, hvad vi vil gøre før, under og efter turen. Forberedelse/forforståelsesfortykning, børnenes aktive deltagelse på turen, bearbejdning af indtryk.
 - Vi skal arbejde med at skabe rum for børnenes fortællinger om stederne.
3. Planlæg sammen med kollegerne en konkret tur til det aftalte sted med afsæt i de teoretiske pointer:
 - Hvilke erfaringer skal børnene have mulighed for at opnå på stedet?
 - Hvilke sociale praksisser skal børnene have mulighed for at blive del af på stedet?
 - Hvordan vil vi understøtte børnenes oplevelse af ejerskab til stedet?

Før, under og efter turen.

Og hvordan vil vi understøtte børnene i at skabe deres egne fortællinger om stedet? (Dette beskrives under de tre punkter på næste side).

1. Forberedelse og forforståelse

Hvordan vil vi forberede børnene på, hvor de skal hen, hvad man kan gøre/opleve der, og hvordan de selv kan have indflydelse på, hvad der skal ske?

Hvordan kan vi samarbejde med de lokale aktører omkring forberedelsen? Ved vi, hvad der skal ske, når vi kommer?

2. Inddragelse af børnenes perspektiver under turen

Hvordan vil vi vise interesse for børnenes perspektiver under turen?

(Nærværende samtaler, en legende tilgang, konkrete metoder til inddragelse)

3. Bearbejdelse

Hvordan vil vi give børnene mulighed for at bearbejde turen, dele/dokumentere deres oplevelser og skabe deres egne fortællinger om stedet?

**Hvornår, hvor og hvordan inddrager
jeg _____'s perspektiver?**

Dato	Aktivitet/rutine/situation	Hvordan fik barnet en stemme/indflydelse?

Hvad leger børnene egentlig?

1. Ud fra hukommelsen skriver du ind i skemaet på næste side, hvilke fantasilege børnene i dit hus/din børnegruppe især selv leger, og hvilke fantasilege de voksne oftest sætter i gang med børnene. Nævn kun lege, som leges løbende, og som dermed er en del af legemiljøet.

2. Vurder ud fra overblikket i skemaet, hvor stor en del af børnegruppen der deltager i legene, hvilke interesseområder legene dækker, og om der eventuelt er børn, hvis interesser og forudsætninger ikke dækkes af legene. Lav opsamlende noter herunder.

Hvor stor en del af børnegruppen deltager i fantasilege med andre børn?

Hvilke interesseområder er dækket ind af legene?

Er der evt. børn, hvis interesser og forudsætninger ikke dækkes ind af legene?

Hvad leger børnene hos os?

Husets og/eller gruppens navn:

Legetype	Igangsæt af børn / voksne	Børns interesseområder tilgodeset i legen	Hvem er med i legen?
<i>Eksempel: Butiksleg</i>	X	<i>Madvarer, madlavning, penge, tal, familieleg</i>	<i>Meget populær blandt de 3-4-årige piger og enkelte af drengene</i>

Notepapir

Temapersonalemøde om Nærværende samtaler og samspil

Vigtige pointer fra fagligt fyrtårns præsentation om teksten *Den dialogiske samtale*

Egne tanker/spørgsmål/idéer om Nærværende samtaler og samspil

Evalueringspersonale møde om Nærværende samspil og samtaler

Dagsorden

- Kort indflyvning v. daglig leder (5 min.)
- Oplæg v. medarbejder fra Nationalt Videnscenter for Læsning om iagttagelser i husene (1 t)
- Rammesætning af reflektion v. daglig leder (20 min.)
- Genbesøg af eget eksperiment siden sidst (5 min.)
- Grupperefleksion over eksperimenter ud fra nedenstående ramme (40 min.)
- Afrunding og næste skridt v. daglig leder (10 min.)

Noter fra oplæg

Grupperefleksion over en prøvehandling med afsæt i en praksisfortælling

Aftal, hvem der skal være tidsstyrer under refleksionsprocessen, så alle punkter nås.

1. En af jer fortæller kort gruppen om sin prøvehandling, og fortælleren svarer så konkret som muligt på efterfølgende spørgsmål. Gruppen spørger uddybende ind til:

- Hvad ville du gerne lære af prøvehandlingen?
- Hvilke iagttagelser/erfaringer førte til valget af prøvehandlingen?
- Hvilken konkret situation kan beskrive, hvor du lykkedes med prøvehandlingen?
- Hvad lærte du om din egen måde at møde børnene på?

2. Gruppen byder ind på fortællingen:

- Hvad får prøvehandlingen mig til at tænke på?
- Hvor i prøvehandlingen ser jeg koblinger til min egen praksis?
- Hvor kan vi hente inspiration hos hinanden?

3. Hvor ser I fortællerens nærmeste faglige udviklingszone ift. deltagelse i legeaktiviteter?

- Fortælleren siger først, hvad han/hun tænker.
- Gruppen siger, hvad de tænker.

Hvilke erfaringer har vi opnået i praksis med nærværende samspil?

Kig på prøvehandlingerne, I har gennemført siden sidst, samt jeres afkrydsninger i barometeret over nærværende samspil, som I lavede på sidste personalemøde.

Hvordan har prøvehandlingerne gjort en forskel for vores måder at møde børnene på?

Hvor er der gode erfaringer til deling?

Hvor har vi behov for mere hjælp og øvelse?

Tre ting, vi som gruppe skal have fokus på for at understøtte nærværende samtaler og samspil

Vi skal som voksne være gode til at:

1.

2.

3.

Barometer på nærværende samspil

Formålet med barometeret er at skabe et overblik over de børn i børnegruppen, som ikke så ofte indgår i nærværende samtaler med de voksne.

Sådan anvendes barometeret:

1. Kategoriser dit samspil i form af nærværende samtaler med det enkelte barn som hhv. grøn, gul eller rød i skemaet. Afkryds ud fra din spontane indskydelse, når du tænker på barnet. Svar ærligt.

- Grøn = Du oplever ofte at have nærværende samtaler med barnet og kan huske konkrete eksempler på dette.
- Gul = Du oplever en gang i mellem at have nærværende samtaler med barnet og er måske usikker på, hvor ofte de finder sted.
- Rød = Du oplever kun ganske få gange eller aldrig at have haft en nærværende samtale med barnet.

2. Skemaet læses sammen med det/de skemaer, som din(e) stuekollega/-kolleger har udfyldt for at skabe et fælles overblik. Dette overblik skal danne afsæt for refleksion over, hvordan I som voksne sikrer, at alle børn i jeres gruppe inddrages i nærværende samtaler.

3. Der planlægges konkrete prøvehandlinger målrettet de børn, som I i højere grad skal inddrage i nærværende samtaler.

Definition af nærværende samspil

- Den voksne interesserer sig for og undersøger, hvad barnet oplever/siger/ønsker.
- Den voksne bestræber sig på at holde liv i samtalen med mindst fem dialogiske udvekslinger.
- Den voksne tilbyder barnet ord og gestik/mimik, som hjælper barnet med at udtrykke sig.

NAVN	GRØN	GUL	RØD

Refleksionsskemaer til prøvehandling

Tema: Nærværende samtaler

Vælg som gruppe, samlet institution eller individuelt, hvilken af tre følgende prøvehandling I vil arbejde med i den kommende periode.

Begynd at planlægge prøvehandlingen ved at udfylde første del af refleksionsskemaet.

Navn:
Dato:
Planlægning af prøvehandlingen
Hvad hedder prøvehandlingen? Hvordan følger jeg barnets spor?
Hvad vil jeg som voksen gerne blive bedre til gennem prøvehandlingen?
Hvad vil jeg konkret gøre for at gribe barnets/børnenes input i samtalerne? Er der noget bestemt, jeg skal være opmærksom på at bremse mig selv i?
Refleksion efter udført prøvehandling
Hvad har jeg lært om mine egne måder at følge børnenes spor på i samtalerne?
På baggrund af erfaringerne fra prøvehandlingen – hvad kunne mit næste skridt så være i forhold til nærværende samtaler?

Navn:

Dato:

Planlægning af prøvehandlingen

Hvad hedder prøvehandlingen?

Hvordan holder jeg liv i samtalen – med så mange udvekslinger som muligt?

Hvad vil jeg som voksen gerne blive bedre til gennem prøvehandlingen?

Hvad vil jeg konkret gøre for at forblive nærværende i samtaler med børnene?

Er der noget, jeg især skal være opmærksom på at bremse mig selv i?

Refleksion efter udført prøvehandling

Hvad har jeg lært om mine egne måder at være nærværende på i samtalerne?

Og om mine måder at inddrage børnenes perspektiver på?

På baggrund af erfaringerne fra prøvehandlingen – hvad kunne mit næste skridt så være i forhold til nærværende samtaler?

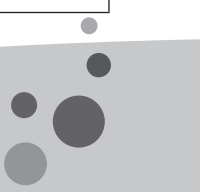
Navn:
Dato:
Planlægning af prøvehandlingen
Hvad hedder prøvehandlingen? Hvordan understøtter jeg barnets mulighed for at udtrykke sig?
Hvad vil jeg som voksen gerne blive bedre til gennem prøvehandlingen?
Hvad vil jeg konkret gøre for at give børnene/barnet mulighed for at udtrykke sig? Er der noget, jeg især skal være opmærksom på at bremse mig selv i?
Refleksion efter udført prøvehandling
Hvad har jeg lært om mine egne måder at spørge, lytte og tale på i samtalerne? Og om mine måder at skabe plads til børnenes perspektiver på?
På baggrund af erfaringerne fra prøvehandlingen – hvad kunne mit næste skridt så være i forhold til nærværende samtaler?

<p>Hvilket tema, som optager medarbejderne, vil jeg sætte fokus på?</p>	
<p>Hvilket ledelsesmæssigt orienteringspunkt, vurderer jeg, er aktuelt lige nu?</p>	
<p>Hvilken orientering vil jeg give medarbejderne om formålet for og rammen omkring min ledelse tæt på?</p>	
<p>Hvilken stue/gruppe vil jeg følge først?</p>	
<p>Opmærksomheder fra de individuelle samtaler med de enkelte medarbejdere.</p>	
<p>Hvornår vil jeg følge medarbejdernes praksis, hvad vil jeg fokusere på, og hvad kan medarbejderne forvente af mig under min tilstedeværelse?</p>	
<p>lagttagelser, som skal trækkes frem på opsamlingsmødet med gruppen.</p>	

Hvad, hvem og hvornår er jeg tæt på?

Medarbejder	Tema						
		Praksis	Refleksion	Praksis	Refleksion	Praksis	Refleksion

Planlægning af prøvehandlingen

Hvad hedder prøvehandlingen?

(Her skrives kort, hvad prøvehandlingen skal handle om).

Hvad vil jeg som voksen gerne blive bedre til gennem prøvehandlingen?

(Dvs. hvad man konkret gerne vil øve sig i eller skærpe sin opmærksomhed på).

Hvad vil jeg konkret gøre for at give børnene/barnet mulighed for at udtrykke sig?

(Beskrivelse af de handlinger, man vil afprøve, samt hvor og hvornår).

Er der noget, jeg især skal være opmærksom på at bremse mig selv i?

(Her reflekteres over, hvilken type ændring man gerne vil skabe i egen adfærd).

Refleksion efter udført prøvehandling

Hvad har jeg lært om mine egne måder at spørge, lytte og tale på i samspillet?

(Refleksion over, hvad man gjorde, og hvad dette betyder).

Og om mine måder at skabe plads til børnenes/barnets perspektiver på?

(Refleksion over, hvorvidt og hvordan man som voksen har givet børnene/barnet mulighed for at præge situationen).

På baggrund af erfaringerne fra prøvehandlingen – hvad kunne mit næste skridt så være? (Fremadrettet refleksion med afsæt i nye opmærksomheder og fokus på egne udviklingspotentialer).

Temahæfte om:

Fx Leg, Forældreinddragelse, Måltidspædagogik osv.

Kort indledning

Hvad siger forskningen og den styrkede pædagogiske læreplan om temaet, og hvad lægger vi især vægt på hos os?

Vigtige teoretiske budskaber

Hvad skal alle medarbejdere som minimum vide om temaet? Udvælg få vigtige budskaber.

5-10 vigtige pædagogiske kompetencer

Hvad skal vi arbejde hen imod at kunne ift. temaet? Konkrete eksempler på hvordan.

Tegn på kvalitet

Hvad kendetegner kvalitet i arbejdet med temaet hos os?

Metoder og redskaber

Hvad skal hjælpe os med at kvalificere arbejdet med temaet? Fx prøvehandling.

-
-
-

Praksisfortællinger, eksempler og idéer

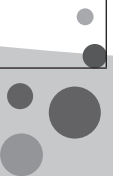
Hvordan kan det se ud, når der arbejdes professionelt med temaet?

Hvis du vil vide mere

Hvor anbefales medarbejderne at søge mere viden om temaet?

Overordnet tema for ledelsessparringen:

Periode/datoer	Navn/Gruppe	Aftalt udviklingsfokus	Ramme	Ledelsesmæssige orienteringspunkter

Hvad skal vi voksne i denne periode være særligt gode til omkring læringsmiljøet?

1.

2.

3.